

Målnummer:	5709-02	Avdelning:	1
Avgörandedatum:	2003-05-27		
Rubrik:	Årlig avkastning på s.k. aktieobligationer har ansetts utgöra ränta till den del den beräknas efter en fast räntesats och annan inkomst på grund av innehav av tillgångar till den del den är beroende av förändringar av ett visst aktieindex. Förhandsbesked angående inkomstskatt.		
Lagrum:	42 kap. 1 § första stycket och 8 § inkomstskattelagen (1999:1229)		
Rättsfall:	<ul style="list-style-type: none">• RÅ 1994 ref. 26• RÅ 1995 ref. 71• RÅ 1997 ref. 44• RÅ 1999 ref. 69• RÅ 2001 ref. 21		

REFERAT

I en ansökan hos Skatterättsnämnden om förhandsbesked anförde A (sökanden) bl.a. följande: A avser att förvärva en av Skandinaviska Enskilda Banken AB (publ) utgiven aktieobligation med en årlig utbetalning om 3-14 procent av nominellt belopp. I korthet kan instrumentet beskrivas enligt följande. - Aktieobligationen är ett löpande skuldebrev som ges ut i svenska kronor. Teckningskursen är 100 procent av nominellt belopp. Löptiden är tre år. Innehavaren har möjlighet att få en årlig avkastning som är kopplad till ett underliggande index - i detta fall OMX-index. Denna avkastning bestäms efter de månatliga förändringarna i det underliggande indexet och utgörs av en procentsats framräknad med hänsyn till de positiva och negativa månatliga indexutvecklingarna under ett år. Den indexutveckling som får beaktas får dock uppgå till som mest +/- 1,17 procent av det nominella beloppet per månad. Den maximala årliga avkastningen uppgår därför till 14 procent av det nominella beloppet. Skulle avkastningen beräknad enligt index understiga 3 procent är innehavaren likväl garanterad att få en avkastning om 3 procent. Avkastningen kommer att betalas ut årligen. På förfallodagen återbetalas, förutom den sista årliga utbetalningen, obligationens nominella belopp. - Aktieobligationen kommer att köpas (tecknas) till nominellt belopp i primärmarknaden och handlas till marknadspris i sekundärmarknaden. Notering kommer att ske vid Stockholmsbörsen. - Frågor - 1. Skall hela eller delar av den årliga avkastningen på aktieobligationen anses utgöra kapitalvinst, ränta eller annan inkomst på grund av innehav av tillgång och skall någon del av anskaffningsvärdet dras av vid beskattningen? - 2a. Skall aktieobligationen vid försäljning under löptiden beskattas som en enhet, eller skall en del behandlas enligt reglerna för kapitalvinster och kapitalförluster medan någon annan del avskiljs och behandlas som en eventuell ränta eller annan inkomst på grund av tillgång? - 2b. Skall vinst eller förlust på aktieobligationen vid avyttring genom inlösen i sin helhet behandlas som kapitalvinst/kapitalförlust eller skall eventuell intäkt till någon del anses hänförlig till ränta eller annan inkomst eller utgift i inkomstslaget kapital? - 3. Om någon del av vinsten/förlusten skall beskattas som kapitalvinst/förlust, hur skall i så fall omkostnadsbeloppet bestämmas? - 4. Om någon del av vinsten vid inlösen eller den årliga utbetalningen skall anses utgöra ränta, skall i så fall även någon del av vinsten vid avyttring under löptiden behandlas som upplupen ränta och hur skall i så fall denna bestämmas? - 5. Skall vinst eller förlust vid avyttring av aktieobligationen i sin helhet skattemässigt behandlas enligt reglerna för delägarätter eller skall sådan vinst/förlust i sin helhet eller till någon del

behandlas enligt reglerna för fordringsrätter? - 6. Kommer svaret på frågorna 1-5 i något avseende att bli annorlunda om sökanden i stället för att teckna sig för aktieobligation i primärmarknaden köper aktieobligationen under löptiden? - 7. Till vilket värde skall aktieobligationen tas upp vid förmögenhetsbeskattningen under förutsättningen att den är att anse som marknadsnoterad?

Skatterättsnämnden (2002-09-10, André, ordförande, Wingren, Björkman, Hallberg Eriksson, Silfverberg, Ståhl, Virin) yttrade: Förhandsbesked. - Fråga 1 - Den årliga utbetalningen skall beskattas enligt följande. Ett belopp motsvarande tre procent av obligationens nominella belopp skall anses utgöra ränteinkomst. Eventuellt överskjutande belopp skall anses utgöra annan inkomst på grund av innehav av tillgångar enligt 42 kap. 1 § första stycket inkomstskattelagen (1999:1229), IL. Ingen del av omkostnadsbeloppet för obligationen skall dras av. - Fråga 2a - Vid en avyttring av obligationen under löptiden skall den del av ersättningen, som skall anses avse upplupen men inte förfallen årlig utbetalning hänförlig till den garanterade årliga avkastning om tre procent av obligationens nominella belopp (räntekompensation), beskattas som ränteinkomst enligt 42 kap. 8 § IL. Återstående del av ersättningen skall tas upp vid beräkning av kapitalvinst eller kapitalförlust på grund av avyttringen. - Fråga 2b - Vid en avyttring av obligationen genom inlösen skall ett belopp motsvarande årlig utbetalning hänförlig till den garanterade årliga avkastningen om tre procent av obligationens nominella belopp anses utgöra ränteinkomst. Om någon del av utbetalningen i samband med inlösen av obligationen kan hänföras till överskjutande årlig utbetalning skall den delen av utbetalningen anses utgöra annan inkomst på grund av innehav av tillgångar enligt 42 kap. 1 § första stycket IL. Återbetalat nominellt belopp skall tas upp vid beräkning av kapitalvinst eller kapitalförlust på grund av avyttringen. - Fråga 3 - Vid beräkning av kapitalvinst eller kapitalförlust på grund av avyttring av obligationen skall omkostnadsbeloppet beräknas till belopp motsvarande anskaffningsutgiften för obligationen minskat med det belopp som skall anses utgöra betald räntekompensation enligt 42 kap. 8 § IL. De i 48 kap. 7 § första stycket IL intagna bestämmelserna om genomsnittsmetoden är tillämpliga. - Fråga 4 - Vid en avyttring av obligationen under löptiden skall ett belopp motsvarande räntekompensation enligt 42 kap. 8 § IL tas upp som ränta. - Fråga 5 - Kapitalvinst och kapitalförlust på obligationen skall i skattemässigt hänseende behandlas som kapitalvinst och kapitalförlust på sådana delägarrätter som avses i 48 kap. 2 § första stycket IL. - Fråga 6 - Svaren på frågorna 1, 2a, 2b, 3, 4 och 5 förändras inte om sökanden förvärvat obligationen på kapitalmarknaden i stället för genom teckning vid emissionen. - Fråga 7 - Obligationen skall tas upp till 80 procent av det vid beskattningsårets utgång senast noterade värdet. - Motivering. - Sökanden avser att förvärva s.k. aktieobligationer utfärdade av en bank. För obligationerna gäller följande.

Löptid: 14/2 2002 - 28/2 2005.

Nominellt belopp: 10 000 kr per post.

Teckningskurs: 100 procent av nominellt belopp (därefter handel på Stockholmsbörsen).

Avstämningsdagar för årlig utbetalning: 14/2 2003, 16/2 2004, 14/2 2005.

Utbetalningsdagar för årlig utbetalning: 28/2 2003, 1/3 2004, 28/2 2005.

Den årliga utbetalningen är lägst 3 procent och högst 14 procent av nominellt belopp.

Årlig utbetalning över 3 procent förutsätter att ett aktieindex (OMX) utvecklats på ett i ansökan närmare angivet sätt.

På förfallodagen 28/2 2005 utbetalas det nominella skuldbeloppet (utöver årlig utbetalning).

Ifrågavarande obligation kan vid emissionen sägas vara sammansatt av sju olika delar.

- en fordran i nominellt belopp
- tre räntekuponger (om vardera 3 procent)
- tre aktieindexoptioner.

I praxis har sammansatta instrument vid kapitalvinstbeskattningen behandlats som en enhet (s.k. odelbara instrument), se t.ex. Regeringsrättens dom den 24 april 2002 i mål nr 7672-2001 (s.k. aktiekorgsbevis) och RÅ 1999 ref. 69 (s.k. valutaobligation). Med hänsyn härtill och till anknytningen till ett aktieindex bör enligt 48 kap. 2 § andra stycket IL bestämmelserna om delägarrätter tillämpas på obligationen. Det innebär bl.a. att bestämmelserna om genomsnittsmetoden i 48 kap. 7 § första stycket IL är tillämpliga. - Trots att ett instrument har karakteriserats som odelbart har i praxis en del av avkastningen beskattats på annat sätt än som kapitalvinst, se t.ex. RÅ 2001 ref. 21 I (s.k. omvända konvertibler). Motsvarande gäller för sådana instrument som "vanliga" aktier och räntebärande konvertibla skuldebrev. - Ifrågavarande obligation ger en garanterad årligt utbetalad avkastning om tre procent av nominellt belopp. Eftersom det är fråga om ersättning för lån bör den delen av den årliga utbetalningen i skattemässigt hänseende behandlas som ränta. Detta gäller även för ersättning för upplupen ränta vid annan avyttring än inlösen. - Eventuellt överskjutande del av den årliga utbetalningen, begränsad till högst elva procent av obligationens nominella belopp, är inte så förutsebar att den kan anses utgöra ränta. Eftersom obligationen - som ett odelbart instrument - inte skall anses delvis avyttrad på grund av den årliga utbetalningen bör denna del av utbetalningen anses utgöra sådan annan inkomst av tillgångar som anges i 42 kap. 1 § första stycket IL. - En följd av att bestämmelserna om delägarrätter skall tillämpas på obligationen är att den vid förmögenhetsbeskattningen skall tas upp till 80 procent av det vid beskattningsårets utgång senast noterade värdet, 12 § jämförd med 3 § första stycket 7 och 1 § tredje stycket lagen (1997:323) om statlig förmögenhetsskatt.

Riksskatteverket (RSV) och A överklagade.

RSV yrkade att Regeringsrätten skulle överpröva Skatterättsnämndens förhandsbesked vad avsåg svaren på frågorna 1-4 samt svaret på fråga 6 såvitt gällde frågorna 1-4. RSV yrkade att frågorna skulle besvaras enligt följande. Fråga 1: Hela avkastningen på aktieobligationen skall anses utgöra ränta och ingen del av anskaffningsutgiften skall dras av vid beskattningen. Fråga 2a och 4: Vid försäljning under löptiden skall den del av ersättningen som avser årets avkastning avskiljas och beskattas som upplupen ränta. Beräkningen skall göras med utgångspunkt i aktieindex vid överlåtelsen. Fråga 2b: Vid inlösen skall den del som avser årlig avkastning beskattas som ränta. Fråga 3: Frågan förfaller. Fråga 6: Svaren på frågorna förändras inte om aktieobligationen köpts på marknaden under löptiden. - Till stöd för sin talan anförde RSV bl.a. följande. Avkastningen betalas ut löpande varför den har karaktär av ränta och inte av kapitalvinst. Skattesystemet är så konstruerat att det finns olika regelsystem beträffande beskattningstidpunkt, kontrolluppgift och preliminärskatteavdrag för löpande avkastningar, för kapitalvinster och för annan inkomst av innehavda tillgångar. Eftersom avkastningen är löpande passar regelsystemet för ränta bäst.

A yrkade i första hand att Regeringsrätten skulle besvara frågorna 1-6 från utgångspunkten att hela den årliga avkastningen från aktieobligationen skulle behandlas enligt reglerna för kapitalvinster. I andra hand yrkade hon att Regeringsrätten skulle besvara nämnda frågor med utgångspunkt i att avkastningen i sin helhet skulle utgöra annan inkomst av tillgångar. Hon yrkade vidare att Regeringsrätten skulle fastställa nämndens förhandsbesked avseende

fråga 7. - A anförde som stöd för sin talan bl.a. följande. Den som investerar i en aktieobligation investerar i ett "paket" av innehavda och utställda optioner. Dessa optioner är visserligen knutna till ett skuldebrev, men detta skuldebrev är inte den viktigaste beståndsdel i det sammansatta instrumentet utan finns med av tekniska skäl. Den eventuella avkastning som innehavaren av obligationen senare erhåller saknar samband med det utlånade beloppet och är i stället helt beroende av utfallet av "optionspaketet". Det är därför rimligt att vid beskattningen behandla den årliga utbetalningen som en kapitalvinst.

Regeringsrätten (2003-05-27, Ragnemalm, Lavin, Hulgaard, Ersson, Dexe) yttrade: Skälen för Regeringsrättens avgörande. Regeringsrätten gör samma bedömning som Skatterättsnämnden såvitt gäller frågorna 1-6.

Vad gäller fråga 7 yrkar A inte någon ändring av förhandsbeskedet. Eftersom Skatterättsnämndens beslut inte gått A emot, skall A:s överklagande avvisas i denna del.

Regeringsrättens avgörande. Regeringsrätten fastställer Skatterättsnämndens förhandsbesked såvitt gäller frågorna 1-6 och avvisar överklagandet såvitt gäller fråga 7.

Föredraget 2003-05-13, föredragande Östman Johansson, målnummer 5709-2002

Sökord: Förhandsbesked inkomstskatt; Inkomst av kapital

Litteratur: Prop. 1989/90:110 del 1 s. 403, 430-434, 458 f., 721 f.; SOU 1997:27 s. 106-111
